

||| månadens epiztel

Månadens Epiztel handlar bland annat om SVAs fladdermusövervakning och information och råd

kring den senaste epidemin av hästinfluensa. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

SALMONELLA I FODER

Den förra Epizteln tog upp att salmonella påvisats i foder i Västerbotten. Smittan har kommit via foder som levererats av en foderfabrik i Umeå. *Salmonella putten* har påvisats i fodersystemen på två gårdar som har spärrats och sanering pågår. Ytterligare 18 gårdar har provtagits. Utöver de två spärrade gårdarna har *Salmonella putten* påvisats i en svinbesättning, men inte i någon av de övriga provtagna gårdarna. Svinbesättningen är spärrad och en saneringsplan ska upprättas. Inga ytterligare gårdar planeras att provtas. Saneringen i foderfabriken pågår fortfarande.

FLADDERMUSÖVERVAKNING 2007

Sedan ett flertal år tar SVA emot döda fladdermöss för rabiesundersökning och artbestämning. Från 1998 fram till 2006 har 289 fladdermöss undersökts för rabiesvirus och inte i något fall har detta påvisats. Till skillnad från amerikanska fladdermöss, som bär lyssavirus genotyp 1 (klassisk rabies), bär europeiska fladdermöss på genotyp 5 och 6, även kallade European Bat Lyssavirus (EBLV) 1 och 2. Infekterade fladdermöss har påvisats i ett flertal europeiska länder, bland annat i Danmark, Polen, Frankrike och Tyskland. I sällsynta fall har även andra djur infekterats, däribland stenmård och får. EBLV kan också infektera människa och då ge upphov till rabieslik sjukdom.

Vi vill vädja om allas medverkan i årets fladdermusinsamling, dels genom att be veterinärkåren att skicka in döda fladdermöss till SVA för undersökning och dels genom att sprida denna information vidare.

Kom ihåg att fladdermöss är fredade enligt jaktlagen och inte får dödas om de inte är svårt medtagna. Vid hantering av döda eller levande fladdermöss ska handskar alltid användas på grund av risken för rabies. Det är viktigt att det medföljer information om när och var fladdermusen hittades, eventuella iakttagelser i samband med fyndet samt adress till insändaren. Det är särskilt viktigt att ange om fladdermusen bitit annat djur eller människa.

Den döda fladdermusen lindas lämpligen in i papper och dessutom gärna i en tom toapappersrulle som skydd för stötar under transporten. Därefter stoppas den i en tättslutande plastpåse och sänds per post till SVA (Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Avdelning för patologi, 751 89 Uppsala) i ett vadderat kuvert. Undersökningen är kostnadsfri. Resultatet på rabiesundersökningen skickas till insändaren. Mer information om övervakningen finns på SVAs webbplats, www.sva.se.

EPIDEMI AV HÄSTINFLUENSA – INFORMATION OCH RÅD

Sedan januari 2007 pågår en omfattande epidemi av influensa bland hästar i Sverige och

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

FOTO: BENGT EKBERG, SVA.

Sedan januari 2007 pågår en omfattande epidemi av influensa bland hästar i Sverige och Finland. Att samla hästar vid tävlingar och liknande är en hög riskfaktor för ovaccinerade individer.

Finland. Positiva prover har analyserats vid SVA från ett 50-tal svenska stall mellan januari och april. Siffran kan multipliceras, då många kontaktstall smittats men inte provtagits, vilket innebär att över tusen hästar förmodligen har involverats. Det finns inga tecken på att smittan har börjat avta och den är nu spridd över hela landet. Det är företrädesvis travstallar som har drabbats, inklusive flertalet svenska travbanor med omnejd, även om enstaka ridhästar av olika slag också blivit sjuka. Svensk travsport har till skillnad från andra hästsporter inte obligatorisk vaccination, vilket har lett till att de nu drabbats hårdast. Tre akuta dödsfall bland hästar har rapporterats. Två fall som obducerades visade sekundär bakteriell pneumoni som dödsorsak.

Gittan Gröndahl, statsveterinär vid SVA, har inlett en uppföljande undersökning av alla drabbade stall. Syftet är att undersöka hur olika vaccinationsrutiner har påverkat förloppet och hur prestationen påverkas efter genomgången infektion. Virusisolaten från pågående utbrott visar att det är en sydafrikansk variant av den amerikanska stammen A2 eller H3N8 häst-influensavirus som orsakat epidemin. Denna stam ingår inte i dagens vacciner. Vaccinerna har dock testats med virusvarianten i försöksinfektioner. Korrekt vaccinerade hästar blev inte kliniskt sjuka, eller fick betydligt lindrigare symtom än ovaccinerade hästar efter infektion

av denna stam. Dessutom utsöndrade de betydligt mindre virus, vilket gör att smittan inte sprids lika mycket. Preliminära resultat från pågående utbrott visar samma trend.

Flera hästar har blivit sjuka och smittat hästar i hemmastallet efter att ha deltagit i travtävlingar. Att samla hästar vid tävlingar och liknande är en hög riskfaktor för ovaccinerade hästar. Därför uppmanar SVA att vaccinera samtliga hästar som inte lever isolerade och som idag inte har uppdaterat skydd. Dagens vacciner är säkra och går även att använda till dräktiga ston.

Insjuknade hästar ska isoleras från andra hästar och vila tillräckligt länge efter sjukdomen. För att inte riskera komplikationer bör man räkna med en månad innan träning återupptas, om hästen haft hög feber i många dagar. Tidigare studier bland svenska travhästar har visat en hög frekvens hästar med betydligt nedsatt prestation efter genomgången influensa.

LÄTTNADER I REGLERNA FÖR NOR98 HOS FÅR

EU-reglerna för hantering av färsjukdomen Nor98 kommer att ändras och beslutet väntas träda i kraft senare i år. De nya reglerna innebär att Nor98 inte kräver samma smittskyddsåtgärder som vid övriga TSE-sjukdomar. Det betyder bland annat att restriktionerna lättas för de färgare som har besättningar där Nor98 påvisats. De djurägare som redan har slaktat ut sina besättningar kommer att få sin spärr hävd. Övriga besättningar kommer under två års tid att stå under fortsatt spärr och intensifierad TSE-övervakning. Det blir tillåtet att skicka djur för slakt under förutsättning att alla individer över 18 månader provtas.

Nor98 är en TSE-sjukdom hos får som är närbesläktad med klassisk scrapie. Enligt EUs lagstiftning har Nor98 tidigare hanterats som klassisk scrapie vad gäller smittskyddsåtgärder i drabbade besättningar. Då de senaste årens forskning visat att Nor98 skiljer sig från klassisk scrapie, bland annat rörande lesionernas distribution i hjärnan, att fåren är äldre vid insjuknandet samt uppvisar en annan symtombild, har man slagit fast att dessa två sjukdomar går att skilja åt. Nor98 har i de flesta fall bara drabbat enstaka får i en besättning och forskning tyder på att eventuell smittsamhet är lågradig. Det är möjligt att Nor98 kan vara en spontant uppträdande och/eller åldersrelaterad sjukdom hos små idisslare. ■